

Katyi Zsombor

Az ÚNKP pályázatomban címe Mosonyi Mihály miséinek forráskutatása és előadása, mely kutatás során a 19. század feledésbe merült, ugyanakkor kiemelkedő magyar zeneszerzőjének misekompozícióit vettem górcső alá, ezek az egyházi művek ugyanis zenetörténeti szempontból meghatározó alkotások a magyarországi egyházzene repertoárját tekintve.

A forráskutatások során a fennmaradt partitúrák és szólamanyagok megtekintésével, állapotfelmérésével foglalkoztam. A forrásokban említett öt misekompozícióból három maradt fenn, a C-dúr, az F-dúr és az A-dúr misék. Ebből a három miséből az első kettő, a C- és F-dúr misék kottaforrásai lelhetőek fel Magyarországon. A vállalt feladatom legnagyobb része a beszerezhető források alapján a kompozíciók modern kiadásainak kottagrafikai munkálatainak előkészítése volt, mely tulajdonképpen a feladatok java részét ölelte fel, ugyanis több száz oldalnyi partitúráról beszélhetünk a két mű tekintetében. Ezek a kottagrafikai munkálatok rávilágítanak arra a tényre, hogy a Mosonyi-kutatás muzikológiai szempontból sokkal előrehaladottabb állapotban van jelenleg, mint a kották – akár csak használati szintű – publikációi. Reményeim szerint ezeket a kottagrafikai munkálatokat a közeljövőben publikálni is tudom valamely kottakiadó által.

A kottagrafikák elkészítése mellett a művek strukturális felépítésének, az egyes tételek hangszerelési technikáinak és a zenei anyag zeneelméleti különlegességeinek megfigyelésére is figyeltem, melyről az előadásom során részletesebben beszélek.

A pályázat során továbbá szélesíthettem tudásomat a 19. századi magyar zeneirodalommal és zenei élettel kapcsolatban. A korabeli sajtó és életrajzi forrásokban kirajzolódó kapcsolatrendszer segítségével megismerhettem Mosonyi Mihály további, a nagyközönség számára ismeretlen műveit is, illetve számos feledésbe merült zeneszerző munkásságát, mely további kutatási ötleteket vetettek fel számomra.

Avas Máté Bendegúz

A népi duda hangszerkezelésének és módszertanának elméleti megalapozása, és az ezt kiegészítő népi duda példatár összeállítása

Kutatásomban a népi duda hangszerkezelésének és módszertanának alapelveit vizsgáltam. Munkám során áttekintettem a duda használatának legfontosabb folklorisztikai forrásait, ezen források tanulságaiból, valamint az általános fáfúvós hangszerkezelési elvek alapvetéseiből igyekeztem egy jól használható módszertani segédletet összeállítani.

Dolgozatomban ismertetem a hangszer felépítését, részegységeit és a hozzá tartozó sokszor népszerű terminusokat. A módszertani rész legfontosabb egységei között szerepel a helyes testtartás és hangszertartás alapjainak lefektetése, a helyes légzés alapjainak ismertetése, a helyes tömlőkezelés és légzés összehangolása kimondottan a szájjal fújt duda tekintetében. Elemeztem a dudás játéktechnika sajátosságait és eltéréseit az ismert fúvós játéktechnikáktól. Kutatásom során a hangszer felépítéséből eredő folyamatos hangzás lejegyzésének problematikájával is foglalkoztam, igyekeztem bemutatni a dudazene notációjának lehetőségeit.

A dolgozatomhoz tartozó példatárban népzenei ihletésű, a hangszertechnikát fejlesztő gyakorlatokkal próbáltam rávilágítani a hangszertechnika elsajátításának leglényegesebb elemeire. A gyakorlatok kiemelten foglalkoznak az ujjrendek kérdéskörével, a tiszta zenei hang megszólaltatásával, a hangolással és intonációval. A példatár ezek mellett segítségként és bevezetésként szolgál az autentikus magyar dudazene világába. A példatárban található gyakorlatok kiindulási alapjai lehetnek egy nagyobb terjedelmű dudaiskolának és népzenei példatárnak.

Absztrakt – Szigeti Bence

A pályázatom témája, illetve címe: "Sérülések kezelése és megelőzése a klasszikus gitárosok világában", mely kutatási téma főképp a klasszikus gitárművészekre fókuszál. Azonban a zenészek körében, illetve tágabb halmazban ide tartozhatnak a profi sportolók is, rengeteg sérülés típus, rehabilitációs forma, vagy épp a mentális leterheltség is rendkívül hasonló.

A kutatásom témájának ideája saját tapasztalatokon alapszik, mivel személyesen kaphattam már egy elég átfogó képet arról, hogy mivel is kell szembesülnie egy zenésznek egy-egy komolyabb sérülés esetén. Többek között ennek okán tűztem ki magam elé azt a célt, hogy olyan hatékony prevenció és rehabilitációs lehetőségekről írjak, illetve gyűjtssem össze azokat, melyek a legnagyobb eséllyel vezethetnek pozitív eredményre.

Mint korábban említettem, a sérülések kezelése mellett -habár hajlamosak vagyunk erről elfeledkezni és könnyelműen hozzáállni, de- ugyanolyan fontos a megfelelő prevenció. Számos interjút készítettem különböző profi művészekkel és ezzel együtt több nagy szaktekintélyű gyógytornással, amik az első pillanattól kezdve validálták azt az állítást -mely talán alaphól is egy elfogadott, ámde gyakran könnyelműen vett tény-, hogy a sérülések döntő többségének az oka, a nem megfelelő prevenció vagy fizikai felkészültség.

Készítettem több esettanulmányt, ahol végig vettük az interjú alannyal az egész karrierútját és ezzel együtt a sérülései kialakulásának körülményeit, majd a rehabilitációs lehetőségeit, melyek pusztán megismerése is hatalmas edukációs jelleggel bírt számomra is és elképesztően hálás lettem volna ezen információk ismeretéért még az első sérülésemet megelőzően. Ezen esettanulmányok, illetve a rehabilitációs szakemberekkel való konzultációim eredményeinek valamennyiét szeretném megismertetni előadásomban és ezzel egy átfogó képet nyújtani azok számára, akik szeretnék elkerülni, vagy a lehető leghatékonyabban felépülni egy már bekövetkezett sérülésből.

Pirbus Virág (OT 5 népi hegedű – népzeneelmélet)

Fehér folt Zalában – A nagykanizsai járás népzenei kincse

Az Új Nemzet Kiválósága Program ösztöndíjas 5 hónapos időszaka alatt egy számomra fontos és személyes témával foglalkozhattam. „Fehér folt Zalában – A nagykanizsai járás népzenei kincse” címmel szűkebb pátriám népzenejét vizsgálhattam. Kutatásom célja az volt, hogy a népzeneészek, népzene kutatók körében kevésbé ismert terület népzenei gyűjtéseit átnézzem és egy átfogó képet kapjak róla. A 2022-2023-as tanév OTDK-ra készülve már elkezdtem a munkát, mely olyan eredményeket hozott, amik miatt úgy gondoltam folytatni kell a terület tanulmányozását. Zala vármegyének ezen részével, Nagykanizsa környékével kevesen foglalkoztak, ezért a járás összes települését vizsgálat alá vettem. Az ösztöndíjas időszak alatt a Zenetudományi Intézet Hangarchívum Adatbázisában és a Hagyományok Háza Foklóradatbázisában elérhető összes gyűjtést meghallgattam, helyszíni lejegyzés esetében megnéztem, népzenei tulajdonságaikat lejegyeztem. A kutatás első fázisaként az adatokat egy dokumentumban falvanként rendszereztem, mely megkönnyítette a későbbi vizsgáldást. Ezt követően összesítettem a terület dallamait, a reprezentálásra, bemutatásra alkalmas dallamokat egy dolgozatban foglaltam össze. Fontosnak tartottam külön foglalkozni a népszokásokhoz (jeles napok, emberi élet fordulói) tartozó dallamokkal, melyekhez több különböző példát jelenítettem meg. Ezen kívül a régi és új stílusú népdalok, balladák és táncdallamok, hangszeres zene képviselteti magát a dolgozatban. Népzeneelmélet szakos hallgatóként az ötödik év második felében kutatást kell végezni egy választott témakörben. Az ösztöndíjas időszak végén, és az egyetemi kutatás megkezdése előtt úgy döntöttem, a terület vizsgálatát kívánom folytatni. A tanulmány a nagykanizsai járással, mint önálló népzenei mikrorégióval foglalkozik, címe „Szempontok a délnyugat-dunántúli magyar népzene táji tagolódásához, különös tekintettel Orosztony falu népzenei anyagára”. A kutatás hozadéka számomra az volt, hogy az eddig ismeretlen régióval érdemes foglalkozni, további kutatásokat végezni. Szakdolgozatomat a jövő évben is e témából és pedagógiában való alkalmazásából szeretném megírni. Jövőbeni céljaim között szerepel egy kiadvány, melyet a térség népzenejéből szeretnék összeállítani a kutatott anyagok segítségével. Célom az összes települést bemutatni benne, a későbbiekben akár minden falu anyaga külön füzetben megjelenhetne, melyek a helyi közösségek identitását is megerősítenék. A kiadványokon kívül egy tematikus színpadi műsor megvalósulása is terveim között szerepel, melyet Zala vármegyében tevékenykedő népzeneészekkel, néptáncosokkal szeretnék kivitelezni.

Tukora Péter

“Posztminimalista és -spektralista eszközök folyamat- és formaképző szerepe Georg Friedrich Haas darabjaiban”

A projekt keretein belül *Georg Friedrich Haas* (1953-) osztrák zeneszerző különböző, szóló- és kamarafarmációkra komponált műveit vizsgáltam. Az elemzés során arra kerestem a választ, hogy a minimalizmus, illetve a spektralizmus folyamatzenei gondolkodásmódja, annak elsősorban struktúrák által determinált formai építkezése milyen módon jelenik meg a szerző hagyományosabb, a német nyelvterületek zenei kultúrájára inkább jellemző, dramaturgiáját tekintve célorientált zenei nyelvezetében.

A pályázat elsődleges céljának azt tartottam, hogy az így megismert sajátos, posztminimalista eszközöket a saját zenei nyelvezetembe szervesen integráljam. Ennek a próbálkozásnak az eredményeként született meg *Theia* című, fuvolára, tubára és zongorára írt, hétperces kamaradarabom, melyben én is kísérletet tettem a fent említett kétféle gondolkodásmód ötvözésére. A mű eddig két alkalommal hangzott el: először május 6-án, a BA zeneszerzés diplomakoncerten, a Zeneakadémia Solti termében, illetve június 14-én Dunabogdányban, a *Dunakanyar Kortárs Zenei Fesztivál* keretein belül.

Hönich Csenge

A zene szerepe az érzelemszabályozásban Vizsgálatok zeneterápiás intervenciók során

Az afázia összefoglaló elnevezése azon, kialakult nyelvi képességet érintő nyelvi zavaroknak, amik szervi agysérülés (agyi érkatasztrófa, tumor, traumatikus agysérülés, degeneratív betegség) következtében jönnek létre. A szó görög eredetű, jelentése: beszédtelenség. Kezdetben kutatásom tárgya tágabban indult, a zeneterápia hatását terveztem megfigyelni, de erre szerteágazóan sok lehetőség van, avagy, ha a külső megfigyelési engedélyeztetést vesszük az egészségügyben, akkor pont hogy kevés. Azonban egy különleges esély nyílt meg előttem. Eredeti terv szerint inkább gyerekekkel, fiatalokkal szerettem volna foglalkozni, ám rátaláltam a Fekete Zsófia által vezetett Hangadó Énekegyüttesre, ami Magyarország egyetlen afáziás kórusa.

Ahogy a bemutatkozást is kezdtem, az afázia általában baleset vagy sztrók okozta állapot, ami során a beszédközpont sérül. Ez a csoport - ahova lehetőségem nyílt betekintést nyerni, - felnőttekből áll, jellemzően középkorú és nyugdíjas emberek közössége, többségüknél már nem friss a sérülés (minimum két-három év eltelt már balesetük óta). Hétfőnként jártam velük a Fekete Zsófia által tartott, egyórás kóruspróbákra, és ezek során figyeltem meg a zenével való gyógyítás folyamatát. Fókuszáltam külön egy-egy személyre is, mindemellett a csoportdinamikát, a közösség segítő erejét is elemeztem, továbbá végigkísértem felkészülésüket két koncertjükre is.

Alapvetően nagy változást nehéz kimutatni rövid időn belül komoly sérülések kapcsán (ehhez ez a kutatási időszak kevésnek bizonyult), de képet kaptam arról, honnan kezdtek felépíteni magukat újra, tehát akár a beszédre való képesség hiányának szintjéről. Így saját szememmel láttam, hogy sok év rehabilitációs munkája - többek között a kóruspróbák is - mennyire gyümölcsöző. A zenében az a különleges, hogy mindkét agyféltekét foglalkoztatja, ezért az, aki nem tud beszélni, attól még énekelni képes lehet. Tehát ezeken a kóruspróbákon azt próbáltam megfigyelni, mik azok a módszerek, amik a zenét felhasználva ilyen gyógyító eredményt tudnak elérni.

Ha távolabb lépünk kicsit a magyar képtől, felfedezhetjük, hogy a világ más részein is működnek afáziás kórusok. Európán belül Angliában, Hollandiában, Svájcban és Spanyolországban is működnek ilyen csoportok, de világszerte Amerikában, Ausztráliában, Új-Zélandon és Ázsiában is találunk ilyen törekvéseket; összesen 20 hivatalos kórus van a világon. Néhány ilyen külföldi kórus módszereit, a zenéhez való hozzáállásukat és annak alkalmazását is kutattam, hogy aztán ehhez képest is reflektálhassak a magyar kórus jellegére, működésére.

Vállalásaimnak megfelelően ebből cikket is megjelentettem, melyben célom e témának megismertetése, közelebb hozása az emberekhez, saját korosztályomhoz, sőt, ezáltal a zene hihetetlen erejét és hatását is be szeretném mutatni, mindazon tapasztalatok által, amiket ebben a kutatási évben figyelhettem meg az afáziás kórus próbáin.

Szabó Márk

Liszt Ferenc árnyékában: Seyler Károly, az esztergomi Nagyboldogasszony- és Szent Adalbert-főszékesegyház első karnagya

Seyler Károly magyar zeneszerző, orgonista és karnagy 1815. augusztus 7-én született Budán. Édesapja, a Csehország területéről a Magyar Királyságba vándorolt Seyler József Antal 1820-ban került Esztergom városába Rudnay Sándor hercegprímás felkérésére, aki karnagyi és orgonista feladatok ellátásával bízta meg. A nemes posztot egészen 1841-ig töltötte be, amikor már javában folyt az 1822-ben megindult Nagyboldogasszony és Szent Adalbert Főszékesegyház – közismertebb nevén az esztergomi bazilika – építkezése. Seyler József Antalt ezután fia követte a pályán, aki a később elkészült bazilika első orgonistája és karnagya is lett. 1856. augusztus 31-én az Esztergomi mise ősbemutatója zárta le a templomszentelés liturgikus eseménysorát. Itt Seyler maga dirigálta az erre az alkalomra komponált tételeket (Te Deum és Graduale). Liszt miséjének bemutatása több okból kifolyólag szinte az utolsó pillanatig bizonytalan volt, így Seyler erre az alkalomra írt alkalmi misekompozíciója is készenlétben állt (Missa Solennis Consecrationis Basilicae Strigoniensis), azonban a művet talán sohasem mutatták be.

A következő művek kottába szedése történt meg:

- Ave Maria in A (férfikar; H-VEs ?)
- Ave Maria in As (vegyeskar; H-VEs 136)
- Fest Sextett "Ad hoc festum properemus" (H-VEs, 561)
- Zwei Lieder: Mit Gott! & Liebliches geläute (D-B, Seyler, K. 1 M)
- Zwei Offertorien: Inveni David & In virtute tua (A-SPD, SP S-16)
- Die Waise (D-B, Seyler, K. 1 M)
- Diffusa est (A-ROB, 86)
- *Az esztergomi bazilika felszentelésére írt graduale és offertorium: Graduale solenne & Offertorium solenne* (?)
- Salve magna domina (férfikar; H-VEs, 135)
- C-dúr Te Deum (A-Ed, C20; RISM: 600038255)

Szükségesnek és indokoltnak tartottam egy kutatást, amelyben Seyler Károlyhoz élete, zenéje (elfeledett zeneműveinek felelevenítése) és Liszt Ferencsel ápoltszakmai kapcsolata kerül. A kutatás keretében több Seyler zenemű összegyűjtését és feldolgozását (analízis, kottába szedés) végeztem el, tevékenységem tudományos szintű írásos dokumentálását és egy hangverseny megrendezését tűztem ki Esztergomban. Ezek közül az utóbbi jelen dátumig még sajnos rendezvényhelyszín híján nem tudott megvalósulni.

Lovász Ákos
zeneszerző mesterképzési szak
elektronikus zeneszerzés specializáció

A konvolúciós zenetők kreatív használatáról és sokcsatornás lehetőségeiről

Az elektroakusztikus zenében a hangszín paraméter mellett egyre fontosabb kérdéssé vált a tér paramétere, és az arról való absztrakt gondolkodás. Milyen szerepet játszik a tér, térhatás a hangban, vagy a zenei kompozícióban? Lehet-e formaképző elem a tér egy zenei folyamat során? Érezhetem-e, hogy benne vagyok egy hangban? Hogyan érzékeljük a teret, egyáltalán mi az amit térnek érzékelünk? Kutatásom területe olyan zenetők felhasználási lehetőségei köré szerveződik, amelyek képesek valós tereket realiztikusan szimulálni. A konvolúciós zenetési módszer alapelve az, hogy egy adott térben, pl. egy katedrálisban, hangfelvétel formájában rögzítjük a tér zengését. Ezt a zengést a térben egy csattanással, pl. egy lufi szétdurranásával idézzük elő, s az így kapott zengést impulzusválasznak nevezzük. Így a felvett impulzusválaszt a konvolúciós zenetőbe töltve tetszés szerint bármilyen hangot olyan zengéssel láthatunk el, mintha az egy katedrálisban szólna.

Kutatásom során e konvolúciós módszer kreatív oldalára is kitérek, hiszen a konvolúció során használt impulzusválaszok rögzített audiófájlok, tehát szabadon létrehozhatóak, szerkeszthetőek, és módosíthatóak. A térélmény és az immerzivitás kérdése egyre inkább elengedhetetlen. Világszerte gyarapodnak olyan koncerthelyszínek, amelyek már sokcsatornás audiórendszerekkel rendelkeznek. Gondoljunk csak magyar vonatkozásban a Magyar Zene Háza hangdómjára (32 db hangsugárzó félgömbben). Kutatásom éppen ezért a konvolúciós zenetők ambiszónikus és binaurális környezetben történő felhasználására fókuszál, amely formátum napjainkban világszerte irányadó.

Célom olyan kreatív és innovatív módszerek keresése a konvolúciós zenetők impulzusválaszainak megalkotására, amelyek sokcsatornás környezetben használható, új kompozíciós utakat jelölnek ki hangdizájn, továbbá reális, vagy szürreális terek, térformák létrehozásakor. A konvolúciós eljárások kreatív lehetőségeinek ambiszónikus és binaurális környezetben történő kutatásával egy, a jövőben a szakma által is használható térformálási eljárás lehetőségeit tárom fel.

Palkovics Mária (orgona)

Orgonabányászat

A 2024. februártól júniusig tartó időszakban az ÚNKP keretében az alábbi témában végeztem kutatást.

Fő célkitűzés volt az 1139. opus számú Angster orgona történetének feltérképezése, a hangszer – mind társadalmi, mind művészi, technikai – értékének felmérése. A kutatás után rendelkezésünkre álló információk birtokában meg tudjuk határozni a hangszer felhasználásának további lehetőségeit: újra felállítás? komplett felújítás? átalakítás? alapanyagként való hasznosítás?

Ezt a célt szolgálta a Szabó Levente orgonaépítővel közösen, több ütemben elvégzett felmérés, ahol az 1139.-es orgona alkatrészeit leltároztuk, állapotukat ellenőriztük.

A kutatás során sikerült az orgona eredeti környezetét – egy ma már nem létező bányász lakótelepet – alaposabban megismernem. A sokszor egymásnak ellentmondó helytörténeti cikkek hiányosságait gyakran a telep egykori lakóinak elbeszélései pontosították.

Az eredeti kutatási tervtől több ponton kénytelen voltam eltérni, egyrészt a rövidebb időszak miatt is, illetve néhány felvetett kérdés irrelevánssá vált a munka során.

Bagi Boróka

fagott

Digitális kísérőkiadvány létrehozása Meizl Ferenc: Felsőfokú Kamarazene- oktatási program fúvósötösre című kötetéhez

Az egymásra figyelés, reagálás az egyik legfontosabb képesség, amit egy zenekari zenésznek rendelkeznie kell. Emellett a hangszerek fúvósötösben betöltött pozíciójuk nagyon hasonló szimfonikus szerepükhöz. Az intonáció kérdése állandó téma a professzionális zenekarokban is, mely az adott darabok, harmóniák és hangszerezés függvénye. Ehhez elengedhetetlen a társhangszerek intonációs problematikájának, hangszerépítéséből adódó sajátosságainak ismerete. Ezen felül a különböző hangszínbeli különbségek, „összemosódások”, dinamikai játékok

Véleményem szerint erre a problémára kiváló megoldást nyújt Meizl Ferenc programja, mely mind a szakmai munka színvonalát, a próbafolyamat hatékonyságát, mind az elődaók pozitív közérzetét, motivált hozzáállását segíti.

Meizl Ferenc: Kamarazene-oktatási program fúvósötösre című kotta formában korábban kiadott oktatási programjához egy digitális kísérőkiadványt hoztam létre. Ezzel a program tananyagának elsajátításában szeretnék segítséget nyújtani az alap-, közép-, és felsőfokon tanuló fúvós hallgatók számára.

A digitális kísérőkiadvány 26 különálló videófajlt tartalmaz, melyek lejátszási listába rendezve követnék a kottakiadvány felépítését az alábbi felosztásban:

1. Intonációs gyakorlatok (6 gyakorlat – 6 különálló videófájl)
2. Klasszikus zárlatok (12 gyakorlat - 12 különálló videófájl)
3. Ritmus etűdök (6 etűd – 6 különálló videófájl)
4. Bartók: Tánc bolgár ritmusban (különálló videófájl)
5. Rimszkij-Korszakov: Dongó (különálló videófájl)

A digitális kísérőkiadvány Youtube lejátszási listán keresztül elérhető.

Kutatásomat Varga István klarinétművésszel, Meizl Ferenc egykori növendékével készített interjúval egészítettem ki.

Hargitai Leila Ditta

Új Nemzeti Kiválóság Program Megvalósult tervek vázlata

A Program keretein belül a kortárs zongorairodalommal foglalkoztam. A program terveihez képest, az elmúlt időszakban volt alkalmam Serei Zsolt szerzői estjén játszani, és Borbély László szervezésében a FUGA Budapesti Építészeti Központban fellépni egy kortárs zenei zongoraesten.

A kutatásomban 5 kortárs zongoraművel foglalkoztam: Tihanyi László, Serei Zsolt, Bali János, Kecskés D Balázs, és Bella Máté egy-egy zongoraművével.

Ahogy a tervezetben is szerepelt, kutatásomban a szerzőket írói módszertanukról, a művek keletkezéséről, inspirációjáról, és a kortárs zene irányvonalairól is megkérdeztem a művek elemzése mellett.

Ebből az összegyűjtött anyagból állítottam össze előadásomat. A tervezethez képest annyiban módosult a megvalósítás, hogy a megvalósuló koncert júliusban lesz, a Program lezárulta után.

Mikulík Márton (zongora)

Látványok Debussy és Ravel tükrében

A kutatási témám alapötletét a diplomakoncertem ihlette, melyen többek között Ravel öt tételes zongoraciklusát, a Miroirs-t is játszottam. Ekkor ismerkedtem meg először és mélyrehatóan a francia impresszionista zongoradarabokkal. Sokat olvastam a művekről és a szerzőkről is egyaránt. Ezekben az írásokban több ízben találkoztam olyan mondatokkal, hogy Ravelt Debussy epigonnak titulálják vagy éppen Debussy plagizálásával vádolják. Úgy gondoltam, a képlet azért nem ilyen egyszerű, ezért szerettem volna részletesebben is ezeknek az egyoldalú kijelentéseknek utána járni. A 20. század elején két nagy zeneszerző él egymás mellett Párizsban, akik kölcsönösen nagy hatást gyakorolnak egymás művészetére. Az 1901 és 1905 közötti időszakban írt főbb zongoraműveik kitűnő például szolgálnak gondolkodásuk azonosságainak és eltéréseinek tanulmányozásához, mivel a tükröződés, a víz, az állatok, a harangok, az éjszaka, a spanyol téma, stb motívumai mindkettőjükénél megjelennek. Vajon hogyan festik le ezeket a képeket a zenével? Mi a különbség és mi az azonosság a természeti jelenségek között Ravel és Debussy auditív tükrében? Ehhez milyen eszközöket használnak?

Számos Debussy és Ravel zongoraművel ismerkedhettem meg a kutatási időszak alatt, melyeket június legvégén fogok koncerten előadni. A műsort úgy állítottam össze, hogy Debussy és Ravel kompozíciói kövessék egymást, ezzel még inkább árnyalva a különbségeiket és azonosságaikat. Hasonló szerkesztések jellemzik az egymást követő darabok és a művek összessége egy teljes egészé összeálló benyomáshalmazt fog a közönség elé tárni. A darabok úgy jönnek sorba, hogy előadóművészeti szempontból is megvalósítható a kapcsolat, átmenet az egyes műsorszámok között. A repertoár megtanulása közben előadói utasításokat és interpretációs lehetőségeket vizsgáltam, elemeztem formailag és harmóniaileg a struktúrát, valamint a zongora hangszerkezelésének megújulását tanulmányoztam. Végül, de nem utolsó sorban utánajártam a szerzők és darabjaik zenetörténeti vonatkozásainak.

A program keretein belül lehetőségem volt mélyrehatóan megismerkedni Debussy és Ravel zongoraműveivel. Bővíthetem repertoáromat és tudásomat, amelyet kamatoztatni fogok tudni a zongoraművészi pályámon.

Friderikuszné Teszáry Borbála Kata (népzeneelmélet)

A szaffikus versforma a magyar népzeneben

Az Új Nemzeti Kiválóság Program pályázat keretén belül az idei tanévben a szaffikus versforma megjelenését, valamint elterjedtségét vizsgáltam a magyar vokális népzeneben. A klasszikus időmértékes verselés egyik meghatározó, legjobban elterjedt aiol versritmusú strófáinak egyike a szapphói strófa. Hozzánk feltételezhetően latin nyelv közvetítésével jutott el, a magyar nyelv a göröghöz hasonlóan könnyedén tudja váltakoztatni a rövid és hosszú szótagokat, így hazánkban elterjedt költészeti eszköz lett. Magyar népzeneinkben és népénekeinkben számos ilyen szapphói strófájú (népzenei formának a neve: szaffikus forma) dallamot találunk, mely a magasművészetből szivárgott le és vették át. A népzeneben a forma különböző átalakulásokon ment keresztül, minden kor rajta hagyta lenyomatát. Ezeknek az átalakulásoknak, variálódásoknak a miértjét, valamint a különböző variálódási fajtákat vizsgáltam kutatásomban. Ez a munkám a népzeneelmélet diplomaelőadásom folytatása, melyben a Dobszay László és Szendrei Janka által összeállított Népzenei Típusrendben vizsgáltam a különböző stílusokban megjelenő szaffikus formájú dallamokat. Ekkor a szaffikus dallamokat mélyrehatóan nem volt lehetőségem vizsgálni, melyet tettem meg most, az ÚNKP keretén belül. A Népzenei Típusrenden belül a Rákóczi-dallamkör és fríg környezete stílusban megtalálható dunántúli szaffikus dallamokat elemeztem, párhuzamokat keresve az általam vizsgált 2, szintén dunántúli 18. századi kéziratos népénekeskönyvvel. Közel 500 átvizsgált dallampéldán keresztül a magyar nyelvterületen stílusokon belüli megosztására vonatkozó arányokkal, valamint a dunántúli Rákóczi-dallamkörön belül részletes variálódási adatokkal zártam sikeresen kutatásomat, mely adatokat a későbbiekben publikálni is tervezek.